

Handläggare
Hanna Markkula
Telefon: 08-508 10 133

Till
Östermalms stadsdelsnämnd
2016-03-10

Restnoteringar av läkemedel

Remiss från kommunstyrelsen, dnr 110-55/2016

Förvaltningens förslag till beslut

1. Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad

Christina Klang
stadsdelsdirektör

Marianne Snell
avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har begärt yttrande över Läkemedelsverkets rapport ”Restnoteringar av läkemedel”. I rapporten föreslås bland annat en anmälningsskyldighet av restnoteringar samt att Läkemedelsverket ska ansvara för en samordnad publicering av restnoteringar. Förvaltningen ställer sig positiv till rapporten då förslagen sannolikt ger en förbättrad bild av restnoteringarnas omfattning och underlättar för apoteken i deras hantering. Förvaltningen lyfter bland annat upp att äldreomsorgens särskilda boenden är sårbara vid restnoteringar som leder till läkemedelsbrist.

Remissbehandling

Socialdepartementet har efterfrågat synpunkter på Läkemedelsverkets rapport "Restnoteringar av läkemedel". Stockholms stad är en av totalt 78 remissinstanser. Kommunstyrelsen har begärt yttrande från Enskede-Årsta-Vantörs och Östermalms stadsdelsnämnder, Socialnämnden, Äldrenämnden samt Stadsledningskontoret. Yttrandet ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 4 mars 2016. Östermalms stadsdelsnämnd har fått anstånd med yttrandet till sammanträdet den 10 mars.

Ärendet

Läkemedelsverket har fått i uppdrag av regeringen att fortsätta utredningen av restnoteringar av läkemedel med utgångspunkt i en rapport från 2013. Uppdraget består bland annat av en fortsatt kartläggning av restnoteringar, analys av orsakerna samt hur information om restnoteringar kan göras mer tillgänglig. Med restnotering avses en läkemedelsbrist som uppstår om en innehavare av godkännande för försäljning av ett läkemedel inte kan leverera detta vidare till grossist, som i sin tur inte kan leverera läkemedlet till patienterna.

Läkemedelsverket har genomfört en kartläggning av de restnoteringsanmälningar som inkommit till myndigheten mellan 2012 och 2015. Antalet har varit mellan 54 och 59 årligen. Orsaker som läkemedelsföretagen har uppgivit är till exempel kvalitetsdefekter, brist på aktiv substans, transportskador eller oväntat stor efterfrågan. De vanligaste restnoteringarna avser antibakteriella medel, medel mot ögonsjukdomar samt vacciner.

I rapporten konstateras att samtliga restsituationer inte anmäls. Det föreslås därför en anmälningsskyldighet samt att Läkemedelsverket ska ansvara för en samordnad publicering av restnoteringar. En anmälningsskyldighet enligt myndigheten en god bild av omfattningen och bidra till en ökad transparens gentemot apotek, sjukvård och allmänhet. Det föreslås vidare en sanktionsmöjlighet för underlåtenhet att anmäla en restnotering som kan leda till allvarlig folkhälsorisk.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom äldreomsorgsavdelningen. Stadsdelsnämndens pensionärsråd har tagit del av ärendet den 22 februari. Information till landstinget kommer att ges.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Förvaltningen ställer sig positiv till Läkemedelsverkets rapport. Förslagen rörande anmälningsskyldighet och samordnad publicering av restnoteringar ger sannolikt en förbättrad bild av omfattningen och underlättar för apoteken i deras hantering. Det kan leda till snabbare handläggning av restnoterade läkemedel och därmed bidra till en minskad risk för att patientsäkerheten hotas.

Inom äldreomsorgens särskilda boendeformer bor många sköra och svårt sjuka äldre som ofta har omfattande hälso- och sjukvårdsinsatser och hög läkemedelsanvändning. Förvaltningen vill särskilt lyfta fram att de särskilda boendena är sårbara vid restnoteringar som leder till läkemedelsbrist.

Anledningen är att de särskilda boendena, till skillnad från akut- och slutenvården, endast har tillgång till den enskildes förskrivna läkemedel samt ett mindre akut- och buffertförråd. När ett läkemedel är restnoterat så är sjuksköterskorna, som ansvar för läkemedelshanteringen, helt beroende av apotekens möjligheter att ta fram ett likvärdigt läkemedel alternativt kontakta förskrivaren för ett annat läkemedel. Om Apotekets handläggningstid fördröjs kan det få allvarliga konsekvenser för patientsäkerheten för de mest sjuka äldre.

Ofta kan en restsituation hanteras genom byte till ett likvärdigt läkemedel. Som förvaltningen erfar finns det ibland svårigheter att hitta lämpligt ersättningspreparat som är anpassat för äldre. Ett exempel är när ett läkemedel i tablettform ersätts med munhålespray. Detta kan försvåra behandlingen av en demenssjuk person som inte kan hantera sprayen och inte är van vid det nya administrations sättet. Förvaltningen anser att detta borde beaktas i högre grad.

I rapporten uppmärksammas stora konsekvenser för den förebyggande barnhälsovården om en restnotering av vaccin uppstår. Förvaltningen anser likväl att en restnotering av vaccin mot exempelvis den årliga influensan kan innebära stora konsekvenser för den äldre befolkningen, särskilt för de mest sköra äldre. Förvaltningen efterfrågar i sammanhanget ett större fokus mot målgruppen äldre som står för en stor andel av den totala läkemedelskonsumtionen.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar tjänsteutlåtandet som svar på remissen.

Bilaga

Remiss från kommunstyrelsen – Remiss av Restnoteringar av läkemedel återfinns på Insyn, www.stockholm.se/insyn/ostermalm